

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

УРЯГОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 29. Джерсі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 5-го лютого,

VOL. XLV. No. 29. Jersey City, N. J., Friday, February 5, 1987. THREE CENTS

ПЕРЕГОВОРИ В АВТОМОБІЛЬНОМУ СТРАЙКУ БЕЗ ВИСЛІДУ

ДІТРОЙТ (Мічіген). — На домагання президента Рузвельта й стейтвого губернатора Мерфія відбулися тут конференції в справі автомобільного страйку, в котрих взяли участь представники Генеральної Моторової Корпорації й „Автомобіль Воркерс Юніон“. Конференції розбілися через те, що юнія домалалася призначення себе одиноким представницею робітників підприємства, а представники автомобільних підприємств не хотіли цього признати, а крім цього домагались опорожнення фабрик страйкуючими робітниками, що в них засіли. Тимчасом у Флінті шериф повіту Дженесі приказав робітникам, що засіли в фабриках, вийти з фабрик, згідно з приказом суду, однак робітники його не послушали. Шериф тоді попросив стейтвий уряд про військову допомогу. В місті сконцентровано коло півчотирьох тисяч жовнів під командою полковника Джозефа Луїса. Поліція вислала відділи з газовими бомбами. Правильній поліції помагає коло 500 спеціальних поліцаїв. У місцевості сильне напруження.

РУЗВЕЛТ ПРЕДКЛАДАЄ ПЛАН ПУБЛИЧНИХ РОБІТ.

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт після до конгресу спеціальне послання в справі публичних робіт на наступних 6 років. Президент каже, що цей план має на цілі скоординувати публичні роботи так, що ними можна розвинути природні багатства краю й дати народві потрібні засоби. Між іншими роботами президент підчеркує потребу захорони проти повені. Кошти робіт обчисляє на 5 біліонів доларів.

СЕНАТ ПРОДОВЖУЄ ДОПОМОГУ.

ВАШІНГТОН. — Сенат ухвалив закон, на основі котрого уряд буде могти видавати далі гроші на допомогу, згідно з домаганням президента, до висоти 789 мільонів доларів.

Під час дискусії над цим внеском у сенаті прийшло до горячої дискусії, в часі котрої сенатор Джосая Бейлі з Норт Каролайни виступав проти видавання грошей з федерального скарбу на допомогу як на небезпечний соціалізм.

ВАЛИ КОЛО КЕЙРА ДАЛІ ВИДЕРЖУЮТЬ.

КЕЙРО (Ілінойс). — Не зважаючи на те, що води в ріці Огайо ще дали піднятися, виставлені на берегах ріки вали видержали напір води. Це дає населенню надію, що повінь взагалі не зможе цієї заборони проломати.

Сюди прийхала з Вашингтону встановлена президентом Рузвельтом комісія для допомоги жертвам повені. Предсідник комісії каже, що уряд буде старатися давати допомогу без звичайної в таких випадках бюрократичної тяганини.

Уряд дістає з інших околиць, навішених або загрожених повінню, потішаючі вiсти.

ПОДРУЖЖА ДІТЕЙ.

ВОТЕРТАВНІ (Нью Йорк). — На домагання державної прокуратури арештовано тут 19-літнього Стенлія Бакуса, що кілька днів тому оженився тут з 12-літньою дівчиною. Подружжя відбулося за згодою родичів молодих. Молодий буде відповідати перед судом за порушення закону про подружжя, на основі котрого дівчина має мати 14 літ. Молоді при шлюбі подали фальшиво, що молода має 18 літ.

У щодній Америці викликає велике зацікавлення подружжя 22-літнього Чарлія Джонса з 9-літньою дівчиною. Сталося це в стейті Тенесі, де закон таких річей не забороняє.

ЗА БОРІТЬБУ ПРОТИ ПОЛОВИХ НЕДУГ.

НЬО ЙОРК. — На відбуваючійся тут Окружній Конференції для Суспільної Гігієни бесідники доказували потребу суспільної акції проти венеричних недуг.

Проф. С. І. А. Вінслов, директор школи публичного здоров'я в Сільському університеті, підчеркував потребу лікування незможних у безлатних публичних клініках.

ПРОПАГАНДА ЗА СВІТОВУ ВИСТАВУ.

ВАШІНГТОН. — Гровер А. Гвейден, голова комітету світової вистави, що має відбутися в Нью Йорку в 1989-тім році, виступав тут у готелю Мей-флавер на бенкеті, на котрий з'явилося багато представників чужих держав, з промовою, в котрій розхвалював торговельні можливості цієї вистави.

Сенатор Вагнер і Ковленд внесли в конгресі внесок, щоб федеральний уряд визначив півосьма мільона доларів на світову виставу. З тої суми півтрьох мільона доларів маєтсья видати на пробиття каналу від Іст Риверу до виставової площі, а 5 мільонів доларів на побудування виставових будинків для експонатів федерального уряду.

КОМУНІСТИЧНУ ОРГАНІЗАЦІЮ ВИКРИЛИ В ЮГОСЛАВІЇ

На терені Югославії закладено цими днями комуністичну організацію, що в її провіді стояв бувший провідник селянської лівиці Драголюб Йованевич. Слідство виявило, що між комуністами й кількома провідниками бувшої аграрної партії було порозуміння в справі творення недержавних комуністичних організацій у Югославії та в справі ведення комуністичної пропаганди.

НА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДИКОТ ПТАШИН.

Фундація „Мор Гейм Бірде“ в Америці докінчила плян п'ятилітньої програми на поліпшення розплоду дикої пташини, недопущення недуг між птахами й подбання за їх поживу. Думають видавати на ту ціль по 600 тисяч доларів в рік. Кампанію на зібрання фондів будуть вести між мисливцями в Злучених Державах і Канаді.

Обраховують, що три чвертини тої суми будуть видані в трох степових провінціях, а решта в Дакоті, Монтані й Вісконсині.

Уряди всіх трох степових провінцій одобрюють цей плян. Організація надіється дістати коло одного мільона акрів землі під свій нагляд; половину від урядів, а другу половину винаймають або закуплять.

ВИБІВ ШИБУ ПОМИЛКОВО ПОЛЯКОВІ.

В Лодзі якийсь чоловік, як виявилось, 30-літній Зигмунт Качмарек, вибрав величезну виставу шибу в книгарні фірми Гебтнер і Вольф. Качмарек був переконаний, що Гебтнер мусить бути жидом. Колиж довідався, що фірма й увесь персонал фірми польський, зачав удавати божевільного.

УБРАННЯ З МОЛОКА.

Недавно преса принесла вiстки про фабрикацію штучної вовни з молока. Тепер уже згадану вовну виробляють на більшій скалю в Ітаді.

Сам переріб молока на пряжу незвичайно цікавий. Насамперед центрифугою відділюють сметанку; коли молоко має вже лише 0.10-0.15 проц. жиру, стинають його, додаючи молочну кислоту. З декотролітра сирватки повстає таким чином яких 3 кг. сурої казеїни Казейни (сир) розпускають в амоніак, підігріваючи її на водній парі; повстає тісто, з якого відповідні прилади витягають нитки. Потім їх сушать і уставляють формою, купують у солях цинку і знов сушать.

Цю штучну вовну навав винахідник А. Форетті „ляліталем“. Ляліталь є дуже подібний до вовни не лише в дотик, але теж своїм хемічним складом, бо обі субстанції є хемічно протеїнами (білками). Барвлення штучної вовни, треба коротше як природної.

Ляліталь не уступає зорістм вовні, є лиш менше витривалий від неї. В більшій силіності виробляють його в Ітаді в місті Чезано Модерно. Тамшня фабрика виробляє денно 30-40 тон ляліталю.

НАЙБІЛЬША КОПАЛЬНЯ ЗОЛОТА В АМЕРИЦІ.

Осідок найбільшої копальні золота на американському континенті, знаходиться в Огтеріо, в місті Тімінс. Називається вона „Голдінджер Майн“, і була відкрита 24 роки тому Нойом А. Тімінсом. У честь його названо місто Тімінс, що начисляє нині 15,000 душ. Виродок свого існування копальня Голдінджер видає золота вартості 250 мільонів доларів. З того виплачено робітникам платень на суму 80 мільонів доларів. П'ятьдесят мільонів доларів пішло на закуп інвентаря, держава дістала 11 мільонів податків, а власникам прийшло зарібків 78 мільонів доларів. Копальня це є ще з золота вичерпана, хоч шахтарі зашли 5,000 стій у глибину землі. У Тімінсі знаходиться поважне число українських золотохолів і робітників.

БАНКНОТ У РОТІ.

В потязі, що їхав із Варшави до Данціга, скарбовою контролюй придеркала п'ять осіб, що хотіли перевезти тисячу зл., сто гульденів і щадничу книжечку на суму 3 тисячі зл. В часі особистої ревізії знайшли в роті одної пасажирки 100-злотовий банкнот.

ЧЕРНОВЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ПЕРЕД СУДОМ.

Перед воєнним судом у Ясах розпочався судовий процес проти 29 черновецьких громадян, обвинувачених за комунізм. Вони творили тайну комуністичну організацію, яку румунська поліція викрила перед роком. Всі обвинувачені жиди.

ТАЄМНИЦІ ЕКЗОТИЧНИХ ОЗЕР.

На світі є багато явищ нерозсліджених. До таких належить „співоче озеро“ на острові Цейльон. З вод цього озера, що зветься Батікалло, добуваються кожного вечора різні звуки, незвичайно подібні до різномельодійного співу. Цим явищем зацікавився вчені, однак покищо не вдалось їм устійчити причини цього дива. Тубольці говорять, що ці звуки походять з мущель, яких є багато на дні озера. Однак ніхто не знає, як ці мущі виглядають, бо ані їх ніхто не вдиві ані не зловив.

Таємні звуки лунають так голосно серед вечірньої тиші, що подорожні вночі орієнтуються за пісню озера як за дороговказом.

Друге таке чарівне озеро знаходиться у Новій Зеландії в Австралії. Воно дуже характеристичне: довге 83 км., а вельо 3 м. широке. Має форму букви „С“. Це озеро піднімається регулярно цілою своєю поверхнею так, що це робить зовсім враження віддихання. Цю п'ять мінут повстає озеро піднімається 7-8 см., потім опадає і знов піднімається. Це явище теж ще не досліджене. Тому, що Нова Зеландія повна вулканів та гейзерів, можна приоктати, що маємо тут до діла з вулканічного походження розколиною, виповненою водою, на яку дальше ділають вулканічні сили.

ТРАГЕДІЯ БІЛЯ МІСТЕЧКА КЕНОРА, САСК.

Недалеко містечка Кенора, Саск., трагічною смертю згинула пані Барабаш, жінка Юрія Барабаша, фермера в околиці Девіла Лейк, Саск. Нещастя сталося серед таких обставин: Юрій Барабаш їхав зі своєю жінкою в залубнях до містечка Кенора. В дорозі на в'їзді свисту Сі-Ен-Арсського поїзду коні сполохалися і скочили на залізну дорогу. В тім найхав поїзд, розбив сани на кусочки і вбив паню Барабаш. Її чоловік, Юрій Барабаш, був леко поранений. В катастрофі обидва коні згинувли.

ДВАЦЯТЬ СТОЛІТЬ НА ДНІ МОРЯ.

Товариство, яке займається розшуками за потопленими скарбами, приступило саме тепер до нової праці на північному побережжі Африки. Ще в 86-р. перед Христом затонув підчас бурі у цім місці римський корабель, який віз із Піреней до Ітаді дорогоцінний вантаж — мармурові статуї, вази та різні річі з бронзи. Римський корабель затонув — як подіють старинні автори — оподалік нинішньої туніської пристані Мадді. В 1907 р. туземці-нурци зовсім випадково натрапив підчас розкопки за губками на останки затопленого корабля. Від цієї пори кілька разів намагались нурці роздобути дещо з затоплених скарбів. Видушли чимало вартісних предметів, що їх зберігають тепер у міській музеї Тунісу. В 1943 р. перервали ці підморські роботи і щойно тепер відновило згадане товариство заходи, щоб видобути цілий затоплений корабель із дня моря, де він переležав 20 століть.

УЧИТЕЛІ ХОЧУТЬ НАЙМЕНШЕ \$750 РІЧНО.

Дж. Г. Сторді, секретар федерації Саскачеванських Учителів, подає, що шість мільонів доларів треба буде на відбудування вчительської професії в Саскачевані по найменшій платні \$750 річно.

„Освіта на підставі конституції є відповідальністю провінції й уряд не може довше виминати тої відповідальности. Тих шість мільонів доларів треба і мусить їх знайти“, каже п. Сторді у своїм звіті, який предложить на річний мітінгу в готелі Саскачевань.

„Абсолютно“ найменшою платнею, при якій учительи можуть виконувати добре свої обовязки, є \$62.50 місячно. Тридцять доларів місячно, які департамент освіти гарантує нашим учителям, є абсолютно замало; всеж таки воно лише від обетавин у 1935 році, коли то 311 учителів підписали були контракт вчити за \$300 або менше, 2,419 за \$400 або менше і 4,853 за \$500 або менше. Крім того не всю платню виплачували, або платили нотами, які тяжко було змінити“, говорив п. Сторді.

Обраховують, що вчителі по цілій провінції належить повірк мільон доларів у залатих платнях.

Тисячі сільських шкіл попали в оплаканий стан. Федерация вчителів видінгувала потребу зміни системи освітньої адміністрації і фінансів на те, щоб дати науку 175,000 дітям, записаним у сільських і менших школах.

ЗАГОСТРЕННЯ РЕЖИМУ В СОВСТАХ

МОСКВА. — Кореспондент „Нью Йорк Таймсу“ в Москві, Волтер Дюранті, відомий зі своїх едклярованих симпатій до Советів, пише, що після недавніх процесів у Москві режим там дуже загострено. Тепер дуже тяжко посторонньому чоловікові дістатися до якогонебудь вищого уряду. Навіть до бюр почти і телеграфів не пускають легко, а перешукують людей чверть години, заки впускають до середини. Волтер Дюранті також признає, що відомі політичні процеси є наслідками нездорових відносин у краю. Продукція обнизила на 30 до 35%. Також советська бюрократія дається людям в знаки. Вона заводить різні формальности, що збільшують паперове урядування, марнують час і здавлюють приватну ініціативу. Советські техніки не вміють обходитися з машинами. В деяких випадках, бажючи відзначитися перед начальством, советські техніки надуживають машини і пеують матеріал. Як клясичний приклад такого надужиття Дюранті наводить випадок, де завідуючий інкубаторами підніс у них на чотири ступні температуру; бо хотів чотири дні скорше дістати курчата. У висліді зіпсував під мільона яєць. Між бюрократією і народом прийде ще до остаточної боротьби; предсказує Дюранті, і ця боротьба буде вестися в питанню: соціалізм, чи капіталізм. Він предсказує побіду для соціалізму.

МІСІЯ РІБЕНТРОПА В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН. — Німецький амбасадор до Лондону, Рібентроп, після парумісячних ваканцій у Берліні повернувся на своє місце. Його завданням тепер буде розвинути серед англійців широку агітацію за зближення і співпрацю з Німеччиною. В тій цілі німці навіть розбудовують будинок німецької амбасадри в Лондоні і влаштовують велику балеву галерію, що могтиме змістити тисячу осіб. Рібентроп буде пробувати при помочи ріжних товариських сходин викликати серед англійців добру опінію про Німеччину, бо внаслідок частих заяв Гітлера, що він хоче дістати назад колонії, ця опінія була дуже надірвалася. Також стоєю пропагандою Рібентроп хоче звернути увагу англійців на большевицьку небезпеку.

ЖИДИ БЮТЬСЯ МІЖ СОБОЮ.

ВАРШАВА. — До бюра центральної сіоністичної організації у Варшаві, яка займається висилкою жидів до Палестини, вдерлася група жидів, які не погоджуються з політикою перших, і, полемивши бюрові уладження та забравши документи, втекла. Поліція пізніше арештувала 33 особи. Польські жиди задумують неважко вислати комією да Сан Домінго, де відкриваються для них можливості еміграції й поселення на землі.

АРЕШТУВАННЯ В ПОЛЬЩІ.

ЛЬВІВ. — У Вербові, пов. Бережани, польська поліція перевела 18 січня ц. р. ревізію в укінченого гімназиста Михайла Семчишина і Дмитра Стецюка та арештувала їх. Обох відставлено до слідчого арешту в Бережанах. — В Поточі, тогож повіту, арештовано Василя Дихолата, що недавно вернувся з в'язниці, де пробував три роки за приналежність до ОУН.

ЛАВРЕАТИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

ЛЬВІВ. — Українське „Товариство Письменників і Журналістів“, яке що року вибирає лавреатів українського письменства, цього року дало нагороди Наталі Королевій і Юрієві Лілі. Наталія Королева походить зі старої шляхетської родини з околиць Луцька. Виховувалася за границею і в Києві. Якийсь час виступала на сцені. Багато мандрувала по світі, підчас війни працювала в Червоному Хресті, згодом в українському міністерстві закордонних справ. З Києва виїхала до Праги. Тепер живе в ЧСР. Замужна за В. Королевом-Старим. Юрій Ліла родився 1900 року в Одесі. Є сином дікаря й відомого українського діяча й письменника Івана Ліли. Тепер перебуває у Варшаві. Досі видав кілька літературних і публіцистичних праць.

ЗНАМЕННЕ ПРИНЯТТЯ КНЯЗЯ ВИНДЗОРА.

ВІДЕНЬ. — Англійське посольство у Відні справляло забаву, получену з концертом, на яку як почетного гостя запросило бувшого короля Едварда, тепер князя Виндзора, що то задля любови до пані Сімпсон зрікся англійського престолу. Пісні, що співали на тій гостині, були: „В самоті“, „Лиши мене самого, о світе, лиши моє серце саме з його бідом і радощами“, „Ти знаєш, дорога душе, що я далеко від тебе, терплю“. Далі співали баяду про хлопця, що то з любови до своєї коханої хотів залишити ріку Тамізу. Баяда закінчується словами: „Ах, як би ти, мій милий, хотів зі мною летіти Чірею океан“. Дз естрад, здається, подавали начинене теляче серце, а з напиків вино, запровлене лубистком.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Вид. "Свобода": ВВрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВВрген 4-1010 4-0807

За оголошення редакція не відповідає.

Адрес: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОС ПОЛЬСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ

Як ми вже згадували, американські жида задумали розпочати агітацію проти Польщі за анти-семітизм. У відповідь на це польські журналісти ньюйорської округи остерегли американських жидів перед такою протипольською пропагандою, дорадючи їм радше подумати над тим, що це за причина, що жидів не люблять у цілому світі. Та разом з тим вони віднесли теж до польської академічної молоді в Польщі з проханням, щоб вона здержалася в школах від протижидівських виступів, бо такі виступи є „противні польському духові й польській культурній традиції”, а далі понижують на чужині польське ім'я й привабляють Польщі ворогів. Польські журналісти подають далі, що вони теж працювали над відродженням демократичної Польщі, себто такої, яка розвинеться найкраще й найсолідніше, коли буде оперта одиноким на „високих засадах свободи, братерства, рівності та толеранції”. В Польщі, кажуть вони, не сміє правити „палка”. Ось так сказано. Чи не гарно? Та ще гарніше звучить ось такий уступ, що нагадує полякам ще і їхню неволю:

„Пережили ми багато переслідувань і в тій школі вчилися віри в історичну справедливість та пізнали вагу приязни і симпатії світу, які тепер прогайнуєте, переслідуючи інших”.

Ось так польські журналісти ньюйорської округи, відчуваючи під боком величезну силу зорганізованого американського жидівства, здебуюлися на такий „благородний” апель. Нас, українців, моголоб тільки дивувати, чому вони не відізналися досі в обороні „брати українцунуф” — теж з любови і пошани до Польщі, та в імені високих засад демократії: свободи, братерства, рівності і толеранції. Та українці в Америці не мають такої великої сили, яку мають американські жида. Тому мабуть так тяжко сказати польським журналістам слово дійсної правди про положення „брати українцунуф” під Польщею. Інакше вони хоч звернули б увагу своїм товаришам, польським журналістам у краю, щоб не писали так цинічно про видирання української землі й колонізацію її польським елементом. Вони могли були підняти голос і в справі „паціфікації” з 1930 року, яку переводили польські „адміністраційні чинники”. А польський „міністер справедливості спокійно їй приглядався і не потягнув винуватців до відповідальності”. Бо так точно сказав про паціфікацію в сенатській бюджетовій комісії польського союму дня 22 січня 1937 року ніхто інший, а такий прихильник поляків і угодовець як — сенатор В. Децикевич. Він теж заявив, що тепер у Польщі є при владі ті, що „насилують право”, що „грішать нетолеранцією”. І тут є сук справи. І про це вартувало б польським журналістам писати, якщо б дійсно вони хотіли мати на увазі високі засади.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ”.

Сторінку вилучено за авторським правом застереженням.

(119)

Матвій думає. — Аби тільки хонув об сиру землю. Батько і син хвилюк стоять і обтирають із чола піт. Цієї ночі Шпачка ожеребилася. Через пару днів ожеребилася і Гіда. Двоє шустрих малят лошачків родилися на світ. У село найжджають „товарищі” і вибирають все нові та нові „самообложення”. Розжджають усе нові та нові агітатори. Сходки, мітинги. Володька ще раз беруть „в наряд”. Три дні проїздив з агітаторами по селах. Приїдуть до села — сход. У школі збираються дядьки. Обличчя їх на квітну. Настрій — нуля. Знаємо, мовляв. Досить нам наговорили. Баки тільки забивають.

Але входить товариш комісар. Рудий, сірі очі, плитке чоло, вуса вітками. Пять літ у Сибірі на каторзі за червоний жовтень страждав, від перших днів революції на всіх фронтах дивольську контрреволюцію громить.

Вилазить на стілець. — Товариші селяни! Знаю, що ви прийшли ви сюди, щоб слухати тарбаря якогонебудь обридлого крикуна. Знаю, що село вже має досить слів, за якими нема нічого крім брехні...

ДЖЕРЕЛА ДЕСПОТИЗМУ

II.

Кожний деспотизм не падає з неба. Самовлада, чи тиранія починається з дрібніших порушень прав суспільності, потім це обезправлення широких мас стає систематичне і глибше і завершується „ідеологією”: самовлада впливає на підлеглих не лиш самою фізичною силою, але й цілою системою виховання. В нашій добі таким політично-виховним засобом диктатур є школа; в минулих часах більше, ніж це є тепер, була церква. Єзуїт Антоніо Поссевіно, який був у Москві при кінці 16-го віку, писав у своїй книзі „Про московські справи”, (De rebus moscoviticis): „Москалі, за звичаєм, переданим від предків, так привчилися змалку говорити й думати про свого князя, що на питання найчастіше відповідають: Єдиний Бог і великий господар (себто князь) це знає. Наш великий господар усе знає. Він може одним словом розв'язати всі перешкоди і труднощі. Все, що ми маємо, чи коли ми успішно служимо в війську або тішимся здоров'ям, те ми здобуємо з ласки великого господаря”.

Система „Сталінського виховання” полягає в тім, що його особа в уяві має бути непомилна і всезнаюча. Подивіться, за що тільки дякують совєтські піддані своєму диктаторові. Один 110-літній грузинський селянин мусів написати лист до Сталіна, що він щасливий, бо живе нарешті „під Сталінським сонцем”. Якийсь робітник, що, купивши ліжко (мабуть раніше спав на підлозі), дякує Сталінові, що під його „мудрим провідом” і простий робітник може на ліжку спочивати... Словом, „великий господар” — Сталін, — усе знає і все може...

Якщо людські характери втілюють деспотизм? Всі політичні процеси, які влаштувала московська диктатура проти своїх „дійсних чи уявлених противників, виявляли несталість і нетвердість волі обжалованих і недостатку своїх особисті гідності. „Каяття” Зиновієва і товаришів та їх передсмертне плазування перед деспотом — це найсвіжіший

ІТАЛІЙСЬКО-НІМЕЦЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ І МИ

Чи воно кому приємне чини, а італійсько-німецьке зближення є фактом. Та є „хтось”, кому це зближення дуже некорисне.

З того впливає ясна потреба для когось — шляхом поширення тенденційних і брехливих чуток — привести до італійсько-німецького розходження. Маємо враження, що ці спроби не матимуть жадного успіху, — вже хоча б тому, що їхнє джерело вже цілком добре визначене. І коли я пишу ці рядки, то тільки на те, щоб наші українські читачі не піддавалися чужій і ворожій нам пропаганді. Якщо Москва зацікавлена в тому, щоб розбити німецько-італійську вертикаль, що починає поволі творити німецько-італійсько-англійський трикутник, — то для нас навпаки дуже важливо, щоб ця вертикаль не тільки втрималася, але в дійсності перетворилася в отой трикутник. Москва розуміє дуже добре, що вістря західно-європейської політики скеровуються все сильніше й виразніше проти неї і шукає всіх можливих „заходів”, щоб відвернути загрозу, викликаючи конфлікти й непорозуміння між західно-європейськими державами. Зусилля Мусоліні і Гітлера навпаки скеровуються на те, щоб привести до найбільшого порозуміння

у них нема нічого широго, і вони не виявляють ніколи правдивої і природної любови. Не боїться один на одного безсоромно і нахабно доносити, чи то відкрито, чи по-тайки... Явно або підступом вони собі взаємно готують собі взаємні обжалованні на цім процесі або самообжалованні комуністів у численних „листах до редакції”, в яких автори відпекуються від своїх „ухиль”. Нема в людях самопошани, нема товариської солідарності, а є страх усіх перед усіми і карієризм, бажання вислужитися, хочби й коштом сучасного життя й добробуту.

Райнольд Герберштайн, довірителний посол німецького царя в Москві 16. віку, добре характеризує цей моральний упадок московського народу під царським деспотизмом: „Ці люди — москалі — є такі варварські і віроломні, що

між західно-європейськими державами, щоб мати можливість чинити на сході. По якій лінії — щодо України — піде це порозуміння, справа ще не зовсім ясна. Маємо сміливість твердити, що Італія стала на шлях необхідності довести до розпаду совєтський Союз, на його складові частини. Не зважаючи на повну відсутність офіційних заяв, маємо враження, що Італія хоче дійсної незалежності України й Кавказу. На якій позиції стоять Німеччина й Англія — того ми не знаємо. З різних заяв німецьких відвідалних чинників виходило, що Німеччина зацікавлена не стільки в розділі Росії, як в знищенні комунізму, та що єдине неглимівське елементи відіграють це в Німеччині досить велику ролю. Ще менше в цьому відношенні відомо нам щодо Англії.

Але для нас — хоч як було б цікаво знати — відсутність цих відомостей відіграє другорядну ролю: наш шлях цілком ясний: мусимо прямувати до створення великої Української Соборної Держави. Це правда, що справа українських земель в Совєтчині виступає тепер на перший план, і що в надходячій боротьбі Сходу з Заходом, чи Заходу зі Сходом, — головні зусилля мають бути скеровані на звільнення своїх ворогів.

Тоді настане час відпочинку працюючих, час, коли за людей будуть працювати машини, коли всі будуть рівні, щасливі і свободні. А це настане. Це не слова, а дійсність. Це мусить статися, бо цього бажає собі сто п'ятьдесят мільонів працюючого народу. Але для цього треба останніми силами підтримати славетно червону армію, армію героїв боротьби і праці.

Так Селянський люд знає, що буде далі. Й обличчя, їх очі холонуть, мов метал. На їх устах знов сходить ознака люти. Чотири роки кров лив. По Карпатах, під Варшавою, у пинських багнаках. А тепер приходить ось тобі отакий і рве — брехнею, підступом, силою, — останне вуд уст твоїх рве.

Ци, Арйоне, до дому. Війна не зіла ще одної твоєї красулї. Відв'язуй її від жолоба і як офіру віддай добровільно. Бо бач герої праці й боротьби, що ордою з кацапї насунули, потребують її. А ти, Арйон, ти, що кров лив, піт лив, орав і сів гречку, ти дай і це раз дай... Себе, жінку і дітей. Клятий жидок, вовняний руский гармірєр знає, в Європу біють, сто тисяч коней загнали, бо здобувають, бач, трактора, електричну лампочку, кому-ну...

(Дальше буде).

саме тих земель. Але хай ніхто не робить собі зайвих ілюзій, і хай ніхто не робить свідомим чи несвідомим агентом чужинських імперіалістичних апетитів, — український народ, ніколи не залишить боротьби за своє повне національне визволення. Жадний партійний „державний” чи який інший осередок, а тим паче окремі особи, не мають ніякого права відмовлятися від хоча б одного сантиметра української землі, бо в цій справі може мати голос тільки Національна Українська Конституанта в Києві, а не ті чи інші емігрантські угруповання. Нема жадного сумніву, що сили західної Європи поволі консолідується. Приязнь німецько-італійська, якої останнім виявом може служити блискуче й сердечне риняття Герінга в Римі, якого свідком був вчора я, набирає все конкретніших форм, і наша українська справа знаходить все жвавіше й актуальніше зацікавлення. Супроти того ми, українці, потребуємо тільки одного — ясного освідомлення наших — статочних завдань та постійної національної солідарності в їх переведенні. Вороги наших ворогів мусять бути нашими приятелями, але наші

Д. М.

Рим.

Рим.

„СЛОВО О ПОЛКУ ІГРОВІМ” ЗАСОБОМ НЕДЕЛІМЧЕСЬКОЇ ДЕМАГОГІЇ

Офіційна московська „наука” вертається до старої чорносотенної, що ніякої України не було властиво, а те, що є, завдячує своє існування лише жовтневій революції. Якійсь пан Гудзий обчислив цілком точно, що саме тепер минає 760 років від написання „Слова о полку Ігоревім”, геніального твору „рускаво народа”. „Самий факт його існування свідчить про значний розвиток у нас (в Москві) вже в старих часах високої „етичної культури”. Більше того! Згадавши для певності Маркса й Енгельса, пан Гудзий зазначає, що „Слово” є „пам'ятником наскрізь публіцистичним, агітаційним, що заобличає до боротьби за... об'єднання всіх „русских сил”. „Слово” є твором поступовим, що свідчить про силу національної свідомості найпередовіших людей Київської Русі, які намагалися спрямувати рух історії по шляху об'єктивного корисного для долї цілого

„рускаво народа”. Чи не цілком, як Косіор Любченко та Постішев?

Міркування п. Гудзого про „Слово” очевидно анахронічні. Він переозичнює „обективизм” автора „Слова”. До тогож хижацтво північних князівств для Києва було часом не менш небезпечне як східні мадрівні орди. Про предків московського більшевизму в „Слові” нема властиво й згадки, але говориться в нім не лише про чернігівських, а й про галицьких князів. Більше того, писання про великий старо-український твір були лише змішні, колиб вони не були частиною брутальної акції московського урядом проти поневодених націй на основі сталінської конституції. Але на цю акцію знайдуться протидія. „Слово о полку Ігоревім” надто високий пам'ятник історії по шляху об'єктивного корисного для долї цілого

НАЗВА „УКРАЇНА” І „ОКРАЇНА”

У відповідь на нові шовіністичні польські атаки, звернені проти назв „Україна” й „український”, львівське „Діло” подає деякі уступи з найновішої розвідки д-ра Володимир Січинського „Нові знаходи мап України XVII—XVIII ст.”, які появилися в Географічному збірнику Наукового Товариства ім. Шевченка (т. I, Львів 1936). Як відомо, досі в російській і польській літературі панував погляд, за яким пішов новий польський „учений” Керський, що назва „Україна” походить нібито від слова „Окраїна”, себто земля, що лежала з краю (на периферії) московської чи то польської держави.

Тимчасом В. Січинський подає мапу голяндського походження кінця XVII ст., знайдену ним у Бібліотеці Баварських у Львові, де поруч з назвою „Ukraine”, що займає своїм підписом землі від Тернополя через ціле Правобережжя і Лівобережжя аж по ріку Донець, — також меншу територію між Україною і Московщиною, що має назву „Okraina”. Ця територія із закресленими кордонами займає простір з частин Вороніжчини, Харківщини і Курщини з мі-

стами Білгородом, Осколом, Валуїками й Слетем. Подібна округа з назвою Okraina, як подає В. Січинський, закреслена також на мапі „Росії” І. Массі 1633 р. Ці факти — як пише автор — зовсім у новому світлі зясовують відому теорію деяких російських і польських авторів про назву „Україна”. В дійсності земля, що називалася Okraina, була, але вона лежала поміж Московщиною, Татарськими землями й Україною. Про це наочно свідчить репродукована в Географічній Збірнику НТШ мапа. Таким чином остання теорія, витягнена в застарілих часах п. Керським на сторінках польського часопису „Ілюстровани Курєр Подзєнни”, зовсім не відповідає дійсності.

Це також оплачується.

До антикарні вбїгач Сердитий гість: — У книжці „Як стати мільонером, що я її вчора у вас купив, бракує подовина карток! — Ну, відповідає на те книгар — пів мільона та кож щось варт!

Українці в Іспанії

Один з читачів львівського „Нового Часу“ надіслав до поміщення лист від його товариша, добровольця армії ген. Франка. Цей воєнка поїхав був до Бельгії на студії й опинився в південній Іспанії в шпиталі з простріленою під Мадридом ногою.

Як видно з листа, він не єдиний український воєнка в іспанській війні.

Кордова, 1. січня 1937.

Дорогий Товаришу!

Лежу в шпиталі, ранений. Рана не тяжка — постріл у ногу. Шпиталь провізоричний, в шкільній будинку, але ранені лежать на м'яких матрацах.

З Бельгії я зголосився добровольцем до червоної армії в Іспанії. Я пішов туди, з думкою перебраться якось до армії ген. Франка. Не було іншого способу дістатися туди. Разом зі мною зголосився мій знайомий кельнер-італієць. Він анархіст, воював в Україні й у Петлюри й у Денікіна й у большевиків. Скортіло його ще до Іспанії.

В іспанських червоних я дістав французький плащ, польовий кріс, а також опікуна-москаля; в Іспанії не бачать різниці між українцем і „русом“. Муштрували нас два тижні, а потім післали в бій. Мій москаль, робітник з Донбасу, був добровольцем. Що ночі крав у мене папіроси. Я якось раз приловив його, а він каже: „здесь, брат, камуна — твайо майно“. За кілька днів він накрив цілу пачку люксових папіросок. Я спробував раз взяти одну, а він до мене з кулаками: „Не трогай, хахол, а то по морде палучиш!“ Москаль приїхав до Іспанії багато даних, ніж я, та по іспанськи знав (крім команди) лише кілька слів, якими заєдно напастував жінок: „Звідкі ти? Куди йдеш? Не балакай багато, лише...“

Я розпитував його часом про життя в СССР. Він казав, що „товарищ Сталін с хахлами обрачається очень на соціалістическі і только бандитов разстреліваєт“.

Але — каже москаль — якби був при владі, то я вирізував би усіх „хахлов“, лише гарних дівчат залишив би і тоді спровадив би на Україну „русскіх“ саладат... Каже далше, що Сталін грузин і тому не розуміє, що Україна завжди буде ворогом Москви. Мій москаль запевнював, що так, як він, думає про „Халляндію“ увесь „русскій-пролетаріат“ — особливо молодше покоління, бо між старшими ще багато марксистів старої дати, які стріляють лише буржуїв, без огляду, якої нації. Вечорами він поспівував собі, дивним дивом, не якінебудь революційні, а стародавні московські бурлацькі та розбишачькі пісні. Напр.:

„На разбой я с друзьями паеду
І разграблю я сто гарадов,
І с дарогі я к милой приеду,
Всё атдам его ей за любовь“...

Або:
„Бандитом я радіся
Ім подожду,
І даже пред смертю не
охну, гей!“

Як ми вже опинилися на фронті, німецькі літаки розкидали між нас відозви усіми світовими мовами: „Переходіть до нас із зброєю, генерал Франко прощає всі провини“. Та перейти було трудно. Пильнували. Всеж у них воював лише три дні.

За той час в одній нічній перепалці ми захопили чотирьох ранених націоналістів у полон. Їх переслухували і віддали москалеві в руки, а він повбивав їх. Порозбивав їм голови колючою. Він взагалі був дуже „старательний“ і надіявся, що

його зроблять старшим. Поки що він мав під „опікою“ лише мене та трьох „чехословаків“ — трьох наших лемків з Пряшівщини.

Підчас відступу червоних я залишився в окопах і перейшов до націоналістів. Два місяці воював у них, аж мене червоної ранили і тепер я від двох тижнів відпочиваю в шпиталі. Загалом я вже три місяці в Іспанії.

Перший раз, ще в червоних, як я опинився в бою, мене щось дуже тягло втікати. Але за день-два привик до війни. До чого чоловік не привикне! Втікати з фронту назад ще більш небезпечно, як йти вперед на ворога, бо у червоних так заведено, що як хто кинеться втікати, то всі стріляють за ним, наче за зайцем.

Як я перейшов до національної армії, проти нас довгий час стояв відділ червоних французів. Завзяті воєнки; з ними доходило й до бою на багнети. Колись я уявляв собі, що бій на багнети — найстрашніше, що може бути; на практиці переконався, що не таке вже воно страшне. Більше цікаве. В цім бою, як пригрі в карти: або ти мене, або я тебе. Треба щастя, зручності, відваги — небагато, але трохи більше, як має противник. Тоді він іде на лоно Авраама, а переможець парадують по світі, аж поки не попаде на противника, який має тих трьох дарів побільше...

Моя рана не страшна — постріл у ногу висте п'яти. Зразу не боліла ні трохи, але потім треба було міцно затискати зуби, як лікар порпався якісьми інструментами. Я втратив багато крові, ще ослаблений, але вже шкутильгаю. Трохи мене ломить ревматизм, мій „здобуток“ з мокрих окопів. Вчуся по іспанськи, читаю іспанські газети при допомозі словника.

Ну — і живий живе, гадає. Іспанки пропадають за військовими. Ходжу на „ранде“, тайком, щоб лікар не знав. Він це гостро забороняє; йому не трудно удавати святця: він має 50 років.

Майже що днини приходять до нас у відвідини дівчата й молоді жінки, приносять газети, папіроси, квіти (тут нема снігу!). Часто заходять і мої іспанка, Аврора, чорнявка, гарця, як Африка.

Але вже мені тут нудно. Кортять знову до своїх хлопців, в окопи. В окопах якийсь цілком „свій“ настрій. Хлопці зжилися, свищуть на смерть, біду й небезпеки. Умудрилися навіть зложити собі оркестру, нічого, що інструменти — переважно тарілки та бубни. Концертують: нераз цілий день, грають, співають, свищуть і не журяться, що довкруги бухають бомби та гранати, понад голови джизжать кулі. Грають і співають лише веселі мелодії, навіть на похоронах. Я вже навчився цілу купу пісень — маврійських, іспанських, німецьких.

Часом бере мене туга за рідним краєм. Особливо на самоті пригадуються рідні села, свої люди і так дуже хотілося би побачити своїх людей, вчутти рідне слово.

Сьогодні відвідав нашу лінійку німецький старшина, разом з іспанським. Роздавали раненим хрести заслуги. Німці дістали лонані хрести, чи пак свастики, іспанці дістали свої іспанські, а я дістав і німецький і іспанський. Я пилював. Всеж у них воював лише три дні.

Цей лист писаний в Кордові, в південній Іспанії, над рікою

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ 30-ГО ВІД. УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ОДВУ В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

В ПАМ'ЯТЬ МУЧЕНИЧОЇ СМЕРТИ ВЕЛИКОЇ УКРАЇНКИ **ОЛЬГИ БАСАРАБ**

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 14-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1937 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217-219 E. 6TH STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 7-МІЙ ВЕЧОРА.

В програму концерту входитимуть музичні виступи та сольові співи нових артистичних українських сил, як також виступить знава співачка пані ЛІДІЯ КОРЕЦЬКА, відома зі своїх виступів у Парижі, Мільяні, Шкаго й Метрополітан Опері Гавз у Нью Йорку.

Українські Громадяни! Вшануймо гідно й достойно пам'ять мученичої смерті Ольги Басараб. Зійдімся та віддаймо поклін Геройці та Революционерці, яка віддала своє життя за визволення нашої поневоленої Батьківщини! Своєю приявністю докажимо, що ми солідарно й стійно підтримуємо визвольний рух тих, що змагаються за ідеал, за який згинувла мученичою смертю Ольга Басараб!

Закликайте на свято своїх знайомих і приятелів! Приводіть рідних! Перекажіть про свято всім стрічним українцям.

СЛАВА УКРАЇНІ!

Управа 30-го Відділу УЧХ ОДВУ в Нью Йорку.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БОЛЬШЕВИЦЬКА БРЕХНЯ.

В „Свободі“ з 3-го грудня м. р. був поміщений мій допис про події в Настасові, а саме про те, як червоні комунари в жахливий спосіб замордували свідомого українського селянина Лапчука; га про те, який похорон йому справила українська суспільність. Цей допис був оснований на листі мого сина, що живе в рідному краю, і навіть я майже в цілому був передав точний зміст того листа. Ньюйорські большевицькі „У. Ш. Вісти“ заперечують, що то комунари вбили Лапчука, і спихають це все на якихсь „фашистських агентів“. Вони навіть кажуть, що поданий мною лист це фальсифікат і що я його перекутив. Дослівно „У. Ш. Вісти“ пишуть:

„Це, що дехто пише зі села до своїх знайомих в Америці і пробує предствити свідомі селяни, які борються проти фашистсько-панського терору, як злодіїв, це не є нічого більше, як тільки продовження підлої роботи фашистських агентів“. А далі пишуть: „Лист Малиса, який був поміщений в американській газеті „Свобода“, не є правдивий, его не писав син Малиса, бо якраз українські фашисти уважають сина Малиса за прихильника поступового руху і свого ворога. Старий Малиса краще зробив би, як би подбав за свою родину в краю і перестав фальшувати листи сина, який є чесний селянин“.

Отож я тверджу категорично, що лист був правдивий і в нічмі незмінний. На це я говорю дати кожної хвили доказ, бо листа цього я ще не знищив.

Щодо натяку на мої родинні справи, що я „краще зробив би, якби подбав за свою родину в краю і перестав фальшувати листи“, то я відповім, що такий натяк може зробити тільки людина, вихована у большевицькій нахабності, в душі, який не перебирає в за-

Гвадальквівір. Писати вільно лише про себе; про військові події, армію, старшин, зброю і т. п. — ні словечка. Не заклеюю листа, цензура заклеїть.

Незабаром іду знову воювати. Гарзд! Твій Гораль.

собах і не зупиняється перед найпідлішою брехнею. Бо про свою родину, яка, до речі кажучи, складається в краю тільки зі згаданого сина, я дбаю, не чекаючи, аж мене повчить якась червона птиця з „У. Ш. Вістей“. Коли ця птиця, що так замашисто і без застанови писала ці закиди, хотіла на правду довідатися, як стоять справи, то могла би піти от хочби до пересилькового бюро С. Ковбасюка і там справу перевірилаб. Та червоним птицям про правду зовсім не йде.

Вони свідомо говорять очевидно неправду та цією неправдою, наче піском, стараються засипати своїм жертвам очі. Та вже той час недалекий, що на їх брехні пізнаються навіть їх засліплені раби. Ї раби побачать, що при допомозі таких солодких слів як „щастя робучого люду“, „смерть капіталістам і фашистам“, „хай живе рівність і братерство“, большевицькі провідники у себе вдома стараються запанувати над підбитими народами, а за границею хочуть підкопати чужі влади, щоб у той спосіб змушувати інших з ними числитися.

Степан Малиса, Нью Йорк, Н. Й.

3. УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

Цікаве для всіх родичів.

З великою радістю повідомляємо загал, а особливо родичів нашого міста, що перший курс так званого „середнього курсу“ української мови під проводом Колумбійського університету, який відбувався в Інтернешенел Віменс Інституті, під ч. 91 ул. Мерсер, в Джерзі Сіті, закінчився з таким успіхом, що згаданий університет домагається, щоб той курс продовжувати далі. Коли зголосилися українські студенти і студентки, то можна буде нову класу зачати у вівторок, 9. лютого ц. р., в годині 7:30 вечором, під ч. 91 ул. Мерсер. Щоб ваші діти розуміли, про що тут іде, просимо дати їм прочтати отсе повідомлення:

TO THE PARENTS AND YOUNG UKRAINIANS OF JERSEY CITY. Last Fall, the Ukrainians of this city were very happy to announce that they were successful in convincing the authorities of the Columbia University

that an „Intermediate Course“ in the Ukrainian language should be arranged for the young Ukrainian Boys and Girls of Jersey City. Boys and girls who were going to High School or College, or even graduates.

This course, which was attended by twelve (12) young and older Ukrainians, was completed on January 26th.

It was such a great success that now, not the Ukrainians, but the Columbia University itself, appeals to us that we continue it.

The Ukrainians of Jersey City have made history. We are the second city in the whole United States which initiated such a course. A report to that effect will be published in the annual register of the Columbia University which is sent throughout the world. It is now up to the Ukrainians to continue the good work started.

This course consists of Ukrainian Literature and Culture, both in Ukrainian and English. It is under the direct supervision of Dr. A. P. Coleman, well known to us. The new course begins Tuesday, February 9th, at the International Women's Institute, 91 Mercer St., Jersey City. Time: 7:30 P.M.

It is hoped that there will be many on hand that night.

— Чи ви чули? Курчикова вродила вже п'яту доньку, а її чоловік все мріє, що буде мати сина!

— А я все говорила й говорю, що вона належить до таких жінок, які все роблять чоловікові наперекір!

ПОЗІР!

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

БІЙ ПІД КРУТАМИ

ПРОГРАМА ДНЯ: Панахида в українських церквах у Ньюарку. При панахиді Січовики в одностроях. Святочна Академія вечір, у Січовій Салі, 229 SPRINGFIELD AVE., NEWARK, N. J. з відповідною програмою й декоратією Студентів Героїв. На академії буде співають хор під управою п. проф. Й. Букати. Святочну промову виголосить Т. Свистун з Філадельфії. Сопран-сольо панна А. Тросцяньська. Відограють скрипка і сопрано учні п. проф. Й. Снігура. При пані панна А. Урман. Початок в годині 7-мій вечір. — Вступ вільний.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. ім. Івана Франка, від. 241, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів і членниць, що місячні звичайні збори відбуються 7-го лютого, в годині 2-гій пополуноді, в галі парохіальній, 396 Блекстон ул. Обов'язком є кожного члена в членстві У. Н. Союзу прийняти на ці збори тому, що буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу. Уряд звертається до членів-батьків, котрі вже мають дорослі діти, нехай приведуть їх з собою на збори і впишуть до Тов. ім. У. Н. Союзу. — Глоушф Галоншка, предс.; Станіслав Шенгер, кас.; Стефан Бардчасський, секрет.

ДІРБОРН, МІШ. Відає 141 повідомляє членів, що збори відбуваються в неділю, 7-го лютого, в годині 2:30 пополуноді, в Фордсон Гай Скул. На цих зборах буде вибір уряду на 1937 рік, як також вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу. — Рі. Польовий, предс.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 367, повідомляє, що місячні збори відбуваються у вівторок, 9-го лютого, в годині 7-мій вечір, в галі парохіальній під ч. 303 Гудсон Еве. Кожний член має прийти на ці збори, бо є дуже важні справи до поладження, як: справа балю, котрий має відбутися, і вибір делегатів на конвенцію У. Н. Союзу. Тому прошу запам'ятати, що це справи такі, що кожний член має бути на тих зборах. Микитинський, предс.; Антонів, секрет.

УВАГА! УКРАЇНЦІ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ! УВАГА!

Подаємо до відома всім українським Громадам, Парохіям, Товариствам, Сестрицтвам, відділам допомогивих організацій, Союзу Українок, ОДВУ, Січей, Червоного Хреста, Молодик Українських Націоналістів, Горожанським Клубам, Хорам і всім подібним установам в стейті Нью Джерзі, що

ПЕРШИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД СТЕЙТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 14-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1937 Р.

В САЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСВИТЕРСЬКОЇ ЦЕРКВИ, 49 BEACON STREET, NEWARK, N. J.

Наради розпочнуться точно в годині 3:30 пополуноді.

На цей зізд просимо прислати своїх репрезентантів, бо наради зізду будуть рішати вагу існування стейтрової організації, вибір екекутивне, прийняти статута й напрям праці організації на рік 1937.

На цім зізді ми, українці стейту Нью Джерзі, мусимо заманіфестувати, що ми зєднані для спільного діла для Вітчизни-України там і для нашого доброго імені тут. Тому хай не забравка на цім зізді ні одної нашої громади і установи без ріжничі релігійних чи політичних переконань, що голосом своїх репрезентантів створить нашу злуку і силу.

Тимчасовий Організаційний Комітет Української Стейтрової Організації стейту Нью Джерзі.

УВАГА! JERSEY CITY, N. J., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ, 2-ГОЇ СОТНІ В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

буде відігране перший раз в Америці представлення

„Ольга Басарабова“

драма в п'ятьох діях, Ол. Лугового

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1937 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Поч. в год. 7:30 вечір. — Вступ 40 ц., для дітей 10 ц.

Шановне Громадянство! Тому, що це представлення ще не було гране в Америці просимо всьо громадянство прийти якнайчисленніше.

Управа 2-гої Сотні.

УВАГА! БАЙОН, Н. ДЖ. УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

буде продовжена ЛЕКЦІЯ

РІДНА МОВА

Лекція відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1937 Р.

в годині 3-тій пополуноді

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 33-35 ВЕСТ 19-ТА ВУЛ. БАЙОН., котру виголосить п. ВАСИЛЬ МЕЛЬНИЧУК.

Шановні українці й українки міста Байону! Просимо прийти і послухати тої лекції, а не пожалуйте. Просимо сказати іншим, хай також придуть і послухають, бо другої нагоди не буде так скоро. Тому всі як один на лекцію, щоб було кому слухати. На лекції будуть теж інші бесідники.

Увага! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ КОМІТЕТУ ПРИ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВІ

буде відігране представлення Великовського, жарт на 1. дію

„БУВАЛЬЩИНА“

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1937 Р.

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ, 334 Е. 14-ТА ВУЛИЦЯ. Початок в годині 7-мій вечір. — Вступ 35 центів.

У повнці надміреному представлено будуть участь: Краснояська, Гринишин, Е. Жуковський, О. Кухар, Городецька і інші. Приходить численно на це представлення і танці при добрій оркестрі, а певно не пожалуйте, за що речуть — Комітет.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ОШУКАНСТВОМ

Сотки тисяч доларів витягнули на рахунок правильних релігійних та добродійних організацій від легковірних та жертволюбних громадян фальшиві збирачі жертв на неіснуючі добродійні цілі. Зорганізовані шаки, до котрих належать у більшій частині злодії та менші переступники, оснували „допомогові квартири“. Фальшива допомогова акція виростає під ріжними назвами у ріжних порох року. Підчас свят вони апелюють за спеціальними фондами на роздачу коштів з поживою бідному населенню та святочні дарунки. Весною вони ведуть кампанію за „кемпи“ та „безплатне модко“ для дітей підчас літа.

Існує великий штаб „телефонічних продавців“, котрі спеціалізують злодійське збирання добродійних жертв та подорожують з міста до міста, переносючи з собою „професійну діяльність“. Кожен з тих продавців має свій власний список легковірних людей. У нотатці одного з тих збирачів знайдено побіч імен добре знаних людей такі записки як „цей легко схилється на обман хворих дітей“, або „цього можна легко взяти на кулявих дітей або ветеранів-інвалідів“.

Один з найхитріших обманів, викритих ньюоркським Бюром Дозволів, був продаж білетів на річний бал на допомогу „шоферам амбулянсів“. Продавці тих білетів були повбірані в уніформі шоферів амбулянсів, котрі були дуже подібні до тих, які носили огнева сторож. Такі продавці звичайно вештаються по будинку, вдаючи, що шукають, недостав, котрі нарушують пожарні закони. Купно білету на бал заспокоює цілу справу.

Одна жінка заробляла більше як \$12,000 річно через організацію, котра збирала фонди на допомогу будишко для акторів. Деякі обманчі милостині приймають назви дуже подібні до тих, добре відомих та зорганізованих милостинь, коли телефонують до сподіваного жертводавця по гроші. Вони представляють себе як секретарі місцевих суддів або громадських урядовців.

В самих тільки місті Нью Йорку існуючі три обманчі милостині, ведучи свої діла під назвами: „Товариство Обеднаної Допомоги“, „Милостиня Церкви Христа“ та „Брама Милосердя“, були викриті останнього року, а дванацять провідників обману, включно з одним, котрий репрезентував себе самого як „єпископа“, засуджено на довготітню в'язницю.

Вилем Годсон, ньюоркський комісар Публічного Добра, видав публічну остерогу до жертводавців на ріжні добродійні цілі та звиває їх придержуватись нижче поданих вказівок:

Не складайте ніяких пожертв на жадні добродійні цілі без провірення цілої справи. Вдавайтесь до заряду організації, котра займається збірками, коли така існує, або телефонуйте по інформації прямо до Департаменту Публічного Добра.

Не відповідайте на телефонічне закликунання до зложення жертви, особливо коли апелюється до скорой акції та висидки, післанця для негайного одержання від вас готівки або грошевого переказу.

Не прислухуйтесь ріжним „суддям“, „комісарам“ та іншим „публічним офіціалам“, котрі пробають промовляти до вас телефоном. Публічні урядовці звичайно не агітують за жертвами в цей спосіб.

Не дайтеся одурити релігійними назвами або титулами. Таксамо легко для злодіїв як і для порядних людей дістати дозвіл на існування та ведення намічених діл, за релігійними корпоративними законами.

Не рішайте про зложення пожертви так довро, поки не дістанете нагоди побачити листові друки та переглянути літературу організації. Тоді доперва можете зробити перевірку та зважити окружуючі факти збирання пожертв, оцінюючи зарозом вартість організації, котра апелює по милостині.

Не дозволяйте записати себе до складу упра-

МУЗИЧНА НОВИНА

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ УКРАЇНСЬКІ НОТИ ДЛЯ ОРКЕСТРИ (НА 10 ІНСТРУМЕНТІВ), ЯКІ ДУЖЕ ДОБРЕ НАДАЮТЬСЯ НА БАЛІ ВЕСІЛЛЯ І ІНШІ ЗАБАВИ. — ОПРАЦЮВАВ І ВИДАВ ЙОСИФ СНИГУР.

UKRAINIAN DANCE ALBUM
№ 1

Collected and Arranged
By JOSEPH SNIHUR

IN FULL INSTRUMENTATION

1st VIOLIN 3	1st TROMBONE
1st 2nd Eb CORNETS	CELLO
1st 2nd Bb CLARINETS	BASS
Eb ALTO SAXOPHONE	PIANO

Price each Book 50c
Piano Book \$1.00

Published by Joseph Snihur
171 Hillside Ave., Newark, N. J.
Copyright 1937

Це перше видання Українських Нот, яких досі ще не було. Тому українські музиканти повинні підтримати це видання та повинні уживати лише українські танки на українських забавах, а тим самим допомогти видавати українські ноти, яких нам так потрібно. — Замовляйте ще сьогодні. Пишіть на адресу:

JOSEPH SNIHUR, 171 Hillside Ave., Newark, N. J.
або до: "СВОБОДА", 81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ви чи ширшого комітету організації тільки тому, що вам подобається назва милостині або релігії. Довідуйтеся децо про ту організацію, котрій хочете дозволити послугуватись вашим іменем, бо інакше публіка може бути зведена, з чого ви теж можете мати ріжні неприємности.

УВАГА! КЛІВЛЕНД, ОГАЙО! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЛУЧЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В КЛІВЛЕНД, ЛЕЙКВУД І ОКОЛИЦІ

відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1937 P.
в години 3-тій пополудні.

В УКРАЇНСЬКИМ НАРОДНОМ ДОМІ ПРИ 14-ТІЙ УЛИЦІ

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ПРОТИ ОДНОГО ФРОНТУ З БОЛЬШЕВИКАМИ.

на котре запрошуємо всіх українців з Клівленда, Лейквуду і околиці. На вічу будуть говорити ади. Т. Гуменик, О. Д. Лешинин з Канади, та інші місцеві бесідники.

Уряд Укр. Злучених Організацій.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ОКРУЖНА УПРАВА О. Д. В. У. В НЬО ЙОРКУ, Н. Й.

повідомляє, що

ДНЯ 13-ГО ЧЕРВНЯ 1937 РОКУ ВЛАНШТУВУЄ ПІКНІК В БЕЛВЕДЕР ПАРКУ.

ВІДДІЛ 204 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В НЬО ЙОРКУ, Н. Й.

повідомляє, що

ДНЯ 27-ГО ЧЕРВНЯ 1937 РОКУ ВЛАНШТУВУЄ СВІЙ ПІКНІК У ТІМ САМІМ ПАРКУ.

Просимо всі товариства стриматись того дня від своїх підприємств.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

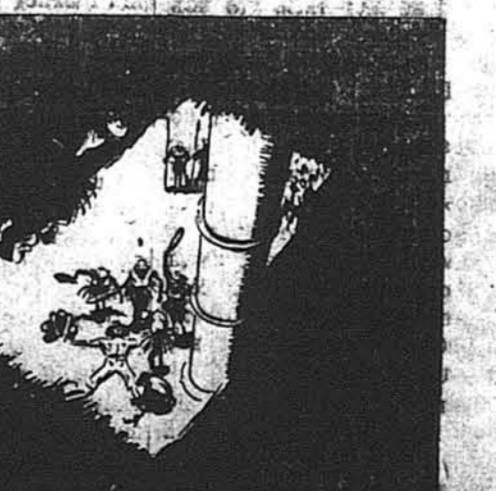
Один з крокодилів уже підплив лицю кілька кроків від Тарзана. Він уже навіть відчинив свою широчезну пащу, щоб нею вхопити впоперек Тарзана. Але Тарзан ні на хвилино не втратив притомности. В моменті, як крокодил мав замкнути свою пащу, Тарзан наставив йому свою торбу зі стрілами. Крокодил затиснув пащу, а кільканазя стріл вилетіли йому в піднебіння.

Позбувшись сагайдака зі стрілами, він тепер міг легше плисти і винимати інших крокодилів. Щоб дістати ще більшої справности в плаванию, він посадив Нкіму собі на карк. Нкіма запустила свої пальці в його волосся і мало не вирвала йому чуба. Тепер, ударюючи двома могутніми руками, в кількох хвилинах він добився до берега.

Не роздумуючи довго, він відразу почав добиратися до замку людей-леопардів. Підкравшись під сам будинок, він почав спинатися по стовпі на дах. За ним мов тівь послішала Нкіма. Вона дуже боялася відстати задалеко від Тарзана. Тарзан був уже добре ознайомлений з будовою. Він скоро відшукав старе місце в даху й почав вдвлятися в те, що діялося внизу.

Вдолі він побачив цілу сцену з Олі Таймером. Бачив, як той лежав розпростертий на долівці, як над ним тавцювали жрекині та як вимахували дрючками. Чув також гудіння барабани. Нарго барабани втихли. Настала мертва тиша. Дикі жрекині почали закрадатись до Тарзана з виразним наміром завдати йому кінець. Тарзан рішив щось починати.

НЕ ОДИН АМАТОР АСТРОНОМ ЗДОБУВАЄ ПРИЗНАННЯ.

В останніх роках кілька аматорів астрономів, включно з японським огородником у Каліфорнії, здобули собі славу через відкриття нових анід, котрі названо іменем їх винахідників. Кілька тижнів тому ще один аматор астроном звернув на себе публічну увагу, а це Руді В. Мандл, чеського походження, котрий заробляє на своє удержання, працюючи як змивач посуду в третьорядних ньюоркських ресторанах. Він представив науковому світові свої ідеї про астрономічні спроби релятивности. Йому в тім ділі поміг батько теорії релятивности, професор Альберт Айнштайн.

Історія життя Руді А. Мандла така: Він родився 42 роки тому в сучасній Чехословаччині на Сибір; 1919 року втік в полону, повернувшись до Відня та покінчив технологічну науку. Жив якийсь час у Південній Америці, пробував промислу в Німеччині, але потерпів невдачу через німецьку інфляцію 1923 року. По приїзді до Злучених Держав дістав працю в ресторанах як помічник кельнерів та змивач посуду, а свобідні хвили присвячував вправам у математиці та астрономії.

Недавно тому він зробив нову та просту спробу для теорії Айнштайна про релятивність. Його ідеєю є це, що світло далекої зорі нахилиться, як премине ближчу зорю, а внаслідок цього наступає яскраве освітлення, котре кожний зможе оглядати при допомозі малого телескопу.

Р. В. Мандл предложив документи Освітньому Бюро, котре вистаралось для нього про подорож до Принстона, щоб він міг побачитися з професором Айнштайном. У висліді цієї стрічі астрономічні ідеї чеського аматора передали науковому світові у статті, друкованій у журналі „Саєнс“, що є виданництвом Американського Товариства для Піднесення Науки.

РАІН-ЕКСПЕЛЛЕР

Тисячі знавали полегшувати від слабостей і болей в м'язіх — від кількох натирань ПЕРІН-ЕКСПЕЛЛЕР торговельна марка Апторк ливавою через 70 розділ.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БІНГЕМТОН, Н. Й. Тов. Злучених, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуватимуться в неададі, 7-го лютого, в годині 2-ій пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде видано делегата на конвенцію У. Н. Союзу, як також інші важні справи до повладження. — Іван Редчук, пресд.; Т. Смік, секр.; П. Славенко, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНО РОДИН з досвідом праці на фармі селер і шибів на 2-літній (шері) або за платню. Ми маємо доміт і перевеземо латині обста нову. Пишіть по інформації: C. S. HOFF (Alphano) GREAT MEADOWS, N. J.

АННА ДЗЮБА, 30 села Чернівців, повіт Збараж, пошукує свекру, Іванів та Петра Редчук, села Евачов, повіт Тернопіль. В 1919 році жили в Нью Йорку і провадили при цьому німці. Хлоп про знав, або вони самі, хай доведуть на таку адресу: Mrs. ANNA MICO, Saven Ann West Virginia.

НА ПРОДАЖ 40 АКРІВ ОРНОГО ГРУНТУ, 10 акрів ліса, дім для туристів, ванна, реставрація на 28 столів, голубина стайня, гараж на 6 кар, стайні, дола і стайня, міська й жерельна вода, санітарія, стійлісті; по стайні гай-вей, між Оборні і Сиракуз. Н. Й. у містечку Елдрідж. Ціна пропозиції. Голоситися до: ROMAN PRYSTAY "Under the Maples" ELBRIDGE, N. Y.

Даром пробіти **МІЛЕРТОН LAXATIVE**

Мілертон є приємний і легка до захиття.

Мілертон дає найкращі результати, коли його вживається тільки в кількості, а годі зживається його або занадто перед нічним сном, або по встановленню. Мілертон не виробляє прищипки.

Одні Велика Коробка \$1 вилетіє майже на цілий місяць.

Спеціальна оферта читачам „Свободи“:

1) \$1.00 за одну коробку Мілертона
2) \$1.50 за дві коробки Мілертона
3) \$2.00 за три коробки Мілертона

Писати на віллі Мілертона у нашій сучасній літературі, в як там його не знають, до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U. P. O. Box 628, Newark, N. J.

ІВАН КОВАЛЬЧИК УКРАЇНСЬКИЙ ЦОГРЕБНИК

79 Sussex St., JERSEY CITY, N. J. Phone: BERGEN 4-5131

Licensed in N. Y. & N. J.

Branch Office: 364 Nepperhan Ave., YONKERS, N. Y. Phone: YONKERS 4897.

ІВАН БУНЬКО Новий Український Цогребник

рилку потрібний по ціні так само, як \$150.00. Обсягу наипроще.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 EAST 5th STREET, NEW YORK CITY Dignified Funerals as low as \$150.00 Telephone: Orchard 4-8084

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2565.

Спадкоємці.

— То ви вчора ділили спадщиною... А що ти дїстар? — Два синяки.